

Силабус навчальної дисципліни СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

підготовки	бакалавр
	(назва освітнього ступеня)
спеціальності	101 Екологія
	(назва спеціальності)
освітньо-професійної програми	101 Екологія
	(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Варіативна
Мова навчання	Українська
Факультет	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Екології та охорони навколишнього середовища
Контакти кафедри	вул. Архітектора Олега Петрова, 24 а, каб. 208 (другий поверх), (056) 756-33-71, ecology@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Ткач Наталія Олексіївна, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	tkach.nataliia@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://www.pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/ROZKLADK.HTML#A4
Консультації	https://www.pgasa.dp.ua/department/ekolog/

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчає процедуру стратегічної екологічної оцінки, а саме визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків.

Розглядаються питання визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному законодавством України.

	Години	Кредити	Семестр
			V
лекції	22	3,5	22
лабораторні роботи	0		0
практичні заняття	14		14
Самостійна робота, у т.ч:	69		69
підготовка до аудиторних занять	9		9
підготовка до контрольних заходів	10		10
виконання курсового проєкту або роботи			
виконання індивідуальних завдань	10		10
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10		10
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – засвоєння знань та придбання навичок в галузі проведення процедури стратегічної екологічної оцінки, головною метою якої є сприяння екологічно сталому економічному розвитку суспільства шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я населення.

Завдання вивчення дисципліни – є вивчення основних положень, принципів і нормативних вимог щодо процедури стратегічної екологічної оцінки, визначення ступеня екологічного ризику і безпеки планованої діяльності, оцінки впливу планованої діяльності на стан навколишнього середовища, здоров'я людей, на запаси і якість природних ресурсів.

Пререквізити дисципліни – фізика, біологія, загальна екологія та неоекологія, метрологія і кліматологія, екотрофологія, біоекологічні аспекти геологічного середовища, гідрологія, вступ до фаху.

Постреквізити дисципліни – техноекоекологія, урбоекологія, економіка природокористування, моніторинг довкілля, нормування антропогенного навантаження на природне середовище, основи екологічної токсикології, якість та безпека життєдіяльності населення в міському середовищі, екологічне інспектування, оцінка впливу на довкілля, моделювання та прогнозування стану довкілля.

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» СВО ПДАБА 1016-2020):

Інтегральна компетентність:

ІК – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК3 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК11 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

- СК13 – здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами;
- СК14 – здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на відновлення компонентів навколишнього середовища після завершення бойових дій;
- СК15 – здатність оцінювати вплив воєнних дій на стан навколишнього середовища та виявляти екологічні ризики, пов'язані з ними.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» СВО ПДАБА 1016-2020):

- ПР17 – сприймати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- ПР26 – розробляти заходи, спрямовані на відновлення компонентів навколишнього середовища, порушених внаслідок бойових дій, та обґрунтовувати їх доцільність;
- ПР27 – оцінювати соціально-еколого-економічний збиток від порушення стану навколишнього середовища та визначати вірогідність екологічних ризиків, пов'язаних з наслідками бойових дій.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Основні положення стратегічної екологічної оцінки					
Тема 1. Головні цілі, пріоритети і завдання стратегічної екологічної оцінки	10	2	2		6
Тема 2. Теоретичні засади стратегічної	10	2	2		6

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
екологічної оцінки					
Тема 3. Нормативно-правова база стратегічної екологічної оцінки	10	2	2		6
Тема 4. Основні віхи становлення стратегічної екологічної оцінки в Україні	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8		24
Змістовий модуль 2. Вимоги щодо проведення процедури стратегічної екологічної оцінки					
Тема 5. Підготовка звіту про стратегічну екологічну оцінку.	4	2			2
Тема 6. Світовий досвід застосування стратегічної екологічної оцінки.	6	2	2		2
Тема 7. Процедура стратегічної екологічної оцінки в Україні.	4	2			2
Тема 8. Забезпечення високої ефективності стратегічної екологічної оцінки.	6	2	2		2
Тема 9. Визначення необхідності проведення стратегічної екологічної оцінки	4	2			2
Тема 10. Етапи стратегічної екологічної оцінки	6	2	2		2
Тема 11. Післяпроектний моніторинг наслідків впровадження планованої діяльності	5	2			3
Разом за змістовим модулем 2	35	14	6		15
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	105	22	14		69

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Основні правила використання природних ресурсів і управління природними процесами.	Екологічна експертиза: Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2018. – 230 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://tinyurl.com/2p864n9t
2. Класифікація природних екосистем в залежності від характеру і цілей їх використання людиною.	Екологічна експертиза : навчальний посібник / М. І. Федючка, Т. М. Коткова, С. І. Матковська, О. В. Ішук, Т. В. Пінкіна, М. М. Світельський ; за заг. ред. М. І. Федючки / 2-ге вид., доп. І перероб. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 144 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://tinyurl.com/3ydb24ec

ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (РОБОТИ)

Курсовий проєкт (робота) не передбачені.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Основні суб'єкти стратегічної екологічної оцінки та їхні функції.
2. Основні правопорушення законодавства у сфері стратегічної екологічної оцінки та відповідальність за них.
3. Підстави для тимчасової заборони (зупинення) та повного припинення планованої діяльності.
4. Оскарження в суді висновку із стратегічної екологічної оцінки.
5. Процедура визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.
6. Процедура оскарження в суді рішення щодо впровадження (припинення) діяльності.
7. Дії Замовника стратегічної екологічної оцінки при проведенні консультацій із уповноваженими органами виконавчої влади.
8. Дії Замовника стратегічної екологічної оцінки при громадському обговоренні Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки.
9. Оцінка альтернативних сценаріїв при проведенні стратегічної екологічної оцінки.
10. Оцінка трансграничного впливу на довкілля при проведенні стратегічної екологічної оцінки.
11. Основні показники, за якими класифікується антропогенна динаміка природних екосистем.
12. Загальна характеристика природного кругообігу речовин та потоків енергії.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю.

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах. Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як:

$$\frac{100(\text{ПК}) + 100(\text{Е})}{2} = 100$$

де 100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

100 (ЕК) – 100 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен (Е).

Змістовий модуль зараховується, якщо студент має успішність не менш 60 балів. Підсумкова оцінка змістовного модуля нараховується як середньоарифметичне з розділів курсу.

$$\text{ПК} = \frac{\text{ПК}_{\text{лек}} + \text{ПК}_{\text{пр}} + \text{ПК}_{\text{сам}}}{3}$$

ПК – підсумкова оцінка змістового модулю;

ПК_{лек} – поточний контроль з лекційного курсу;

ПК_{пр} – поточний контроль з практичного курсу;

ПК_{сам} – поточний контроль з самостійної роботи.

Процедура оцінювання знань студента за семестр:

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Основні положення стратегічної екологічної оцінки			
1	Присутність студента на заняттях Лекції (4 л. * 2 б. = 8 балів)		8
2	Практичні роботи (4 пр. * 2 б. = 8 балів)		8
3	Конспект лекцій	Наявність рукописного конспекту за темами самостійного опрацювання	5
4	Виконання практичних робіт	Наявність виконаної практичної роботи в зошиті. Оцінюються досягнуті результати, проявлені знання, вміння і навички, а також відповідність виконаної роботи вимогам, що пред'являються. (4 пр. * 4 б. = 16 балів)	16
5	Контрольна робота	Контрольна робота складається з 2 теоретичних питань та одного практичного завдання. Робота виконується письмово і здається викладачеві. Оцінюються володіння матеріалом по темі роботи, аналітичні здібності, вміння і навички, необхідні для виконання завдань.	63 (3 * 21 балів)
			Всього 100
Змістовий модуль 2. Вимоги щодо проведення процедури стратегічної екологічної оцінки			
1	Присутність студента на заняттях Лекції (7 л. * 2 б. = 14 балів)		14
2	Практичні роботи (3 пр. * 2 б. = 6 балів)		6
3	Конспект лекцій	Наявність рукописного конспекту за темами самостійного опрацювання	5
4	Виконання практичних робіт	Наявність виконаної практичної роботи в зошиті. Оцінюються досягнуті результати, проявлені знання, вміння і навички, а також відповідність виконаної роботи вимогам, що пред'являються. (3 пр. * 4 б. = 12 балів)	12
5	Реферат або презентація	Наявність виконаних реферату та презентації. Оцінюються ступень розкриття теми, проявлені знання, вміння і навички, а також відповідність виконаної роботи вимогам, що пред'являються.	9
6	Контрольна робота	Контрольна робота складається з 2 теоретичних питань та одного практичного завдання. Робота виконується письмово і здається викладачеві. Оцінюються володіння матеріалом по темі роботи, аналітичні здібності, вміння і навички, необхідні для виконання завдань.	54 (3 * 18 балів)
			Всього 100
	Екзамен	Екзамен націлено на комплексну перевірку освоєння дисципліни. Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за білетами, в яких містяться питання по всіх темах курсу. Студенту дається	100

Етап	Форма контролю	Процедура оцінювання знань, умінь, навичок і (або) досвіду діяльності, що характеризують етапи формування компетенції	Кількість балів
		година на підготовку. Оцінюється володіння матеріалом, його системне освоєння, здатність застосовувати потрібні знання, навички та вміння при вирішенні практичних завдань при оцінці та прогнозуванні впливу планованої діяльності на навколишнє середовище.	
			Всього 100

Присутність студента на заняттях оцінюється:

Присутність студента на лекції	
2 бали	за присутність студента на лекції та наявність матеріалів у конспекті
1 бал	студент був відсутній з поважної причини і законспектував матеріал за темою лекції
0 балів	студент був відсутній на лекції і не законспектував матеріал за темою лекції
Присутність студента на практичному занятті	
2 бали	за присутність студента на практичному занятті
0 балів	якщо студент був відсутній на практичному занятті

Конспект питань самостійного опрацювання оцінюється:

4-5 балів	За наявність рукописного конспекту з лекції у повному обсязі, в якому відображені усі питання всіх лекцій змістовного модуля
3 бали	За наявність конспекту лекцій у неповному обсязі, в якому відображені лише окремі питання всіх лекцій змістовного модуля
2 бали	За наявність конспекту лекцій у неповному обсязі, в якому відображені лише окремі питання більшої частини лекцій змістовного модуля
1 бал	За наявність конспекту лекцій у неповному обсязі, в якому відображені лише окремі питання меншої частини лекцій змістовного модуля
0 балів	Конспект відсутній

Реферат та презентація оцінюється:

Кількість балів	Реферат	Презентація
7-9 балів	Тема реферату розкрита в повному обсязі на якісному рівні. Кількість сторінок реферату становить більше десяти. Кількість літературних джерел становить більше п'яти.	Тема презентації розкрита в повному обсязі. Кількість слайдів презентації становить більше десяти. В презентацію винесено схеми, рисунки та табличний матеріал.
4-6 балів	Тема реферату розкрита не в повному обсязі. Кількість сторінок реферату становить менше десяти. Кількість літературних джерел становить менше п'яти.	Тема презентації розкрита не в повному обсязі. Кількість слайдів становить менше десяти. В презентацію винесено тільки текстовий матеріал.
0-3 бали	Реферат відсутній або не відповідає завданню.	Презентація відсутня або не відповідає завданню.

Виконання практичних робіт оцінюється:

4 бали	Продемонстровано високий рівень володіння матеріалом для виконання завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка», використано належні джерела в потрібній кількості, розрахунки проведено правильно, при виконання розрахунків залучено програму Microsoft Excel, застосовані методи відповідають поставленим завданням.
2-3 бали	Продемонстровано добрий рівень володіння матеріалом для виконання завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка», використано належні джерела, розрахунки проведено правильно, при виконання розрахунків не було залучено програму Microsoft Excel, застосовані методи відповідають поставленим завданням.
0-1 бал	Продемонстровано незадовільний рівень володіння матеріалом для виконання завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка», розрахунки проведено не правильно, при виконання розрахунків не було залучено програму Microsoft Excel, застосовані методи не відповідають поставленим завданням.

Контрольна робота студента оцінюється:

Бали за змістовий модуль 1	Бали по змістовий модуль 2	Пояснення	
		Теоретичне питання	Практичне завдання
16-21	16-18	Правильно надано відповіді на теоретичні питання Продемонстровано високий рівень володіння матеріалом для вирішення поставлених питань теоретичної частини.	Правильно виконано практичне завдання. Застосовані знання і вміння до виконання конкретних практичних завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка».
11-15	11-15	Відповіді майже на всі питання контрольної роботи, але зустрічаються незначні неточності. Продемонстровано якісний рівень володіння матеріалом для вирішення поставлених питань теоретичної частини.	Наявні помилки у застосуванні знань і вмінь до виконання конкретних практичних завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка».
6-10	6-10	Відповіді надано більш наполовину питань письмової роботи, але є помилки. Продемонстровано задовільний рівень володіння матеріалом для вирішення поставлених питань теоретичної частини.	Застосовані знання і вміння не відповідають правильному виконанню конкретних практичних завдань з курсу «Стратегічна екологічна оцінка».
0-5	0-5	Продемонстровано майже повну відсутність володіння матеріалом або є серйозні помилки щодо вирішення поставлених питань теоретичної частини.	Конкретне практичне завдання з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» не виконано або виконано не правильно.

Екзамен оцінюється:

Письмова відповідь на білет містить 3 питання (2 теоретичних питання оцінюються по 35 балів, 1 практичне питання (задача) 30 балів):

Теоретичне питання

29-35	Повно та ґрунтовно розкрито теоретичне питання
22-28	В цілому розкрито теоретичне питання, однак не повно і допущені деякі неточності стосовно значення та термінів в області стратегічної екологічної оцінки. При цьому не використано на достатньому рівні обов'язкову літературу.
15-21	Правильно визначена сутність теоретичного питання, але розкрита не повністю, допущені деякі незначні помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.
7-14	Правильно розкрита сутність теоретичного питання, але недостатньо або поверхнево розкрито більшість окремих положень і допущені при цьому окремі помилки, які частково впливають на загальне розуміння проблеми.
1-7	Частково та поверхнево розкриті лише окремі положення теоретичного питання і допущені при цьому суттєві помилки, котрі в значній мірі впливають на загальне розуміння питання.
0	Не надано відповідь на теоретичне питання.

Практичне питання

21-30	Практичне питання (задача) розкрито в повному обсязі. Задача вирішена до кінця. Відповідь вірна і обґрунтована.
11-20	Присутні спроби вирішення практичного питання (задачі), але напрямок дій вірний, але задача до кінця не вирішена.
1-10	Присутні спроби вирішення практичного питання (задачі), але напрямок дій не вірний.
0	Не надано відповідь на практичне питання (задачу).

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична з двох оцінок за середньою по змістовим модулям та за екзаменаційною оцінкою.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності. При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії. Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються на наступному занятті шляхом додаткового опитуванням або тестування за темою пропущеного заняття.

За відсутності документів, що підтверджують поважність причин пропуску занять, вважається, що пропуск занять здійснено без поважних причин.

Відпрацювання лекцій відбувається шляхом надання студентом конспекту за темою лекції, розбірливим почерком, обсягом не більше 10 сторінок лекційного зошита, і проведення співбесіди за темою пропущеної лекції.

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини виконується в повному обсязі (година за годину), але не більше 4 годин за день у робочі дні та не більше 8 годин на день у вільний від навчання час, і у визначений термін відпрацювань пропущених занять відповідно до розкладу консультацій на кафедрі екології та охорони навколишнього середовища.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

– самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

– посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

– надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Семерня О. М. Оцінка впливу на довкілля: практикум: навчальний посібник для бакалаврів напряму підготовки 101 Екологія / Семерня О. М. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019 – 112 с.

2. Шутяк С. Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості (посібник) / Шутяк С. – Львів: Видавництво «Компанія “Манускрипт”», 2017 – 28 с.

3. Карамушка В.І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проектну діяльність): практ. посіб. / Заг. ред. В. Кучинського. – К.: К.І.С., 2012. – 138 с.

4. Марушевський Г., Потапенко В., Ігнатенко О., Лепьошкін І. Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: Практичний посібник. – К.: Проект «ПРОМІС», Ф.К.М., 2019. – 71 с.

5. Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування. Затверджені Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. № 296. - 78 с.

6. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка. – К.:К.І.С., 2014. – 88 с.

Допоміжна

1. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – 32 с.

2. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – 32 с.
3. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 36 с.
4. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 16 с.
5. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» заочної форми навчання. Укладач: Ткач Н.О. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2021. – 18 с.
6. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Екологічна експертиза виробництва харчових продуктів» / укладачі: О. Ф. Аксьонова, Ю. Ю. Агафонова, А. О. Сергієнко. – Х. : ХДУХТ, 2015 – 72 с.
7. Екологічна експертиза: Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2018. – 230 с.
8. Екологічна експертиза : навчальний посібник / М. І. Федючка, Т. М. Коткова, С. І. Матковська, О. В. Іщук, Т. В. Пінкіна, М. М. Світельський ; за заг. ред. М. І. Федючки / 2-ге вид., доп. І перероб. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 144 с.
9. Методичні матеріали для впровадження освітнього модуля «Основи стратегії сталого розвитку в Україні» - Програма розвитку ООН в Україні Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта» - 2016 – 215 с

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Екологічна експертиза виробництва харчових продуктів» / укладачі: О. Ф. Аксьонова, Ю. Ю. Агафонова, А. О. Сергієнко. – Х. : ХДУХТ, 2015 – 72 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/yub6dujp>
2. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Екологічна експертиза: Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2018. – 230 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/2p864n9t>
3. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Екологічна експертиза : навчальний посібник / М. І. Федючка, Т. М. Коткова, С. І. Матковська, О. В. Іщук, Т. В. Пінкіна, М. М. Світельський ; за заг. ред. М. І. Федючки / 2-ге вид., доп. І перероб. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 144 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/3ydb24ec>
4. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – 32 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/yk9csut4>
5. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101 «Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – 32 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/485pu4wu>

6. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101«Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 36 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/mryhparu>

7. Віртуальний читальний зал бібліотеки ПДАБА. Методичні вказівки до практичних занять з курсу «Стратегічна екологічна оцінка» для студентів ступеня бакалавра спеціальності 101«Екологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2 / Укладачі: Корабльова А. І., Шматков Г. Г., Прокоф'єв І. Б. - Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2019. – 16 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://tinyurl.com/2s23dbyb>

8. Законодавство України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

9. Міністерство розвитку громад та територій України - [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.minregion.gov.ua/>

10. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України - [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mepr.gov.ua/>

11. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (2018 р.). – [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>

12. Чернихівська А.В. Стратегічна екологічна оцінка регіонального розвитку: нормативно-правові та організаційно-управлінські аспекти впровадження // Ефективна економіка № 10, 2010. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2010_10_25

Розробник(и) _____ (підпис) (Наталія ТКАЧ)

Гарант освітньої програми _____ (підпис) (Олена ТИМОШЕНКО)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
екології та охорони навколишнього середовища
(назва кафедри)

Протокол від «22» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____ (підпис) (Тетяна ЯКОВИШИНА)